

ምስ ኢንጅነር ኢያሱ ጐርፉ፣ አቦ ወንበር ዓለም-ለኻዊ ማሕበር ነበር ተምሃሮ ንግሥተ ሳባ ዝተኻየደ ቃለ ምልልስ።

ንግሥተ ሳባ - ኢንጅነር ኢያሱ ጐርፉ፣ ብቐዳምነት ኣብ ከምዙይ ዝበለ ሰናይ ስራሕቲ ወርቃዊ ግዜኹም ሰዊእኹም ብምስታፍኩምን፣ ነዚ ጉዳይ እዙይ ዝጥምት ምሳና ቃለ ምልልስ ንምክያድ ፍቓደኛ ምኃንኩምን ካብ ልቢ ነምስግን።

ንግሥተ ሳባ - አቦ ወምበር ዓለምለኻዊ ማሕበር ነበር ተምሃሮ ንግሥተ ሳባ ኮይንኩም ክትሰርሑ እንታይ ይስመዓኩም፣ ምስቲ ዘለኩም ናይ ስድራ-ቤትን ናይ ዕለታዊ ስራሕ ሓላፍነትንክ ተደራሪቡ ይኸብደኩምዶ?

መልሲ - እወ፣ ዓብዪ ሓላፍነት እዩ። ዝኾነ ይኹን ስራሕ ብዚግባእ እንተድኣ ኪስራሕ ኾይኑ ቀለል ስራሕ የለን፣ ግዜ ይወስድ፣ እቲ ምስ ቤተሰብ ክተሕልፎን ክትሰርሑን ዝወጠንካዮ ይዛነፍ፣ ሓድሓደ ግዜውን ካብ ክልቲኡ ንሓዲኡ ጥራይ መሪጽካ ነቲ ካልእ ምጥንግን ግድን ዚኾነሉ እዋን የጋጥም። ብዝኾነ ኾይኑ ክሳብ ሎሚ ኣነ ምስ እቶም ምሳይ እተመርጹ መላእ ቦርድ ኣባላት ከም ዚግባእ ደኣ ቡብእዋኑ ንእኩብ፣ ቡብእዋኑ ብስልኪ ኾነ ብተፋላለዩ ካልእ ናይ መራኸቢ መንገድታት ምስ ምሉእ ቦርድን ፈጻሚት ኣካል ኮሚቴን ንራኸብን ንማያየጥን ኩሉ ውሳኔታት ነሕልፍን ኣሎና እምበር፣ ነቲ ዜድሊ ስራሕ ሻላ ዝበልናሉ እዋን የለን።

ንግሥተ ሳባ - ዓለም ለኻዊ ማሕበር ነበር ተምሃሮ ንግሥተ ሳባ ካብ ዝምስረት ሸውዓተ ወርሒ ኾይንዎ ኣሎ፣ ኣብዙ ሸውዓተ ወርሒ እዙይ እንታይ እንታይ ስራሕቲ ኣካይዱ?

መልሲ - ዓለም ለኻዊ ማሕበር ተምሃሮ ንግሥተ ሳባ ብዝተመስረተ ካብተን ቀዳሞት ስርሓት እቲ ኣብ ኣኼባ ብገባኤ እተውሃቦ ዕማም ምፍጻም እዩ ነይሩ፣ እዚ ድማ ነቲ ናይ ማሕበር መሣርሒ ሕግታት ተነቢቡ ዝተውሃቦ ርእይቶታትን እርማትን ኣማሊኡ፣ ጽፋፍ ዝኾነ ሕግታት ኣዳልዩ ከውጽእ እዩ ዝነበረ። እዙይ እውን ብዝግባእ ተኻይዱ ብምሉእ ድምጺ ቦርድ ኣባላት ተደጊፉ ምስ ጸደቐ ንኹላተን ጨናፍር ማሕበር መሳርሒ ዚኸውን ሕጊ ኣብ ናይ ንግሥተ ሳባ ኢንተርኔት ገጽ ቀሪቡ ኣሉ።

ቀጺሉ እቲ ማሕበር ሕጋዊ ዝኾነሉ ኣሰራርሓን መገዲታትን እናጽረየ ካብ ስም እቲ ማሕበር ጀሚሩ ክሳብ እተን ጨናፍር ማሕበራት ክጥቀማሉ ዝኸለገል ናይ ማሕበርተኛ መመዝገቢ ፎርማ፣ መቐበል ገንዘብ ፎርማ፣ ዝመሳሰለ ነገራት እውን እናገበረ እቲ መሰረታዊ ስራሓት ከውድቕ ጸኒሑ እዩ። ኣውራ ስርሑ ግን ነተን ጨናፍር ማሕበራት ክምስረታን ክጠናኸራን ምብርታዕ ዝገብሮ ዘሎ ስራሕ እዩ።

ንግሥተ ሳባ - ሓድሽ ቦርድ ኣብ ስያትል ተመሪጹ፣ ነቲ እተወፈዱ ሓላፍነት ከመይ ይዋጽኦ ኣሎ? ናይ እቲ ቦርድ ሥራሕ ክፍፍልኩ እንታይ ይመስል?

መልሲ - ኣብ ስያትል ብምሉእ ጉባኤ ጸዲቐኹም ቦርድ ተብሂሎም እተሰምዩ ዕስራን ሓደን ሰባት እዮም፣ ካብ እዚኣቶም ትሽዓተ ፈጻሚት ኣካል (ኤግዜኩቲቭ) እንትኾኑ፣ እቶም ዝተረፉ ዓሰርተ ክልተ ድማ ኣባላት እዮም። ስማት ናይ ቦርድ ድማ ከምዚ ዚሰዕብ እዩ፦

- 1- ኢንጂነር ኢያሱ ጐርፉ - ኣቦ ወንበር
  - 2- ዶ/ር ዳውድ ስራጅ - ም/ኣቦ ወንበር
  - 3- ኣይተ ብስራት ከበደ - ዋና ጽሓፊ
  - 4- ኣይተ ብርሃኔ ጋረድ - ተሓዝ ገንዘብ
  - 5- ዶ/ር ጥላሁን በዩን - ጽንዓት ፕሮጀክትን ዕብዮትን
  - 6- ኣይተ ብርሃኔ በላይ - ምምስራት ጨናፍርን ምጥንኻርን
  - 7- ኣይተ ግደይ ብሽኡ - ዕብዮት እቶት ምትእክኻብ
  - 8- ኣይተ ይትባረክ በዛብህ - ሚዲያን መርበብ ሓበሬታን
  - 9- ኢንጂነር ልዑል ደሞዝ - ኦዲተር
  - 10- ኢንጂነር ኣልማዝ ፍስሓ - ኣባል ጉጅለ ጽንዓት ፕሮጀክት
  - 11- ዶ/ር ኣስገዶም ገ/ሚካኤል - ኣባል ጉጅለ ጽንዓት ፕሮጀክት
  - 12- ወ/ሮ ገነት ሃብቱ - ኣባል ጉጅለ ምምስራት ጨናፍርን ምጥንኻርን
  - 13- ኢንጂነር ካሕሳይ ፍቓዱ - ኣባል ጉጅለ ጽንዓት ፕሮጀክት
  - 14- ወ/ሮ ፋናኤል ኣለማዮሁ - ኣባል ጉጅለ ዕብዮት እቶት ምትእክኻብ
  - 15- ኣይተ ተክላይ ነጋሽ - ኣባል ጉጅለ ዕብዮት እቶት ምትእክኻብ
  - 16- ኢንጂነር ኢሳያስ ኣባይ - ኣባል ጉጅለ ምምስራት ጨናፍርን ምጥንኻርን
  - 17- መ/ር ሰሎሞን ወ/ኣረጋይ - ኣባል ጉጅለ ዕብዮት እቶት ምትእክኻብ
  - 18- ኣይተ ተስፋይ ኣይናለም - ኣባል ጉጅለ ዕብዮት እቶት ምትእክኻብ
  - 19- ኣይተ ተወልደ ዘካርያስ - ኣባል ጉጅለ ምምስራት ጨናፍርን ምጥንኻርን
  - 20- ኣይተ ይትባረክ ኣብርሃ - ኣባል ጉጅለምምስራት ጨናፍርን ምጥንኻርን
  - 21- ዶ/ር ቴድሮስ ታደሰ - ኣባል ጉጅለ ምምስራት ጨናፍርን ምጥንኻርን
- እዮም።**

ኣብ ስራሕ ክፍፍል ድማ ናይ ሓደ ስም ፈጻሚት ኣካል ኮሚቴ ድኣ ይጠቐስ እምበር ፈጻሚት ኮሚቴ ጥራይ ዘይኮነስ ምስቶም ተራ ኣባላት ብጉጅለ ሓቢርም ዚፍጽምዎ

ብዙሕ ስራሕቲ አሎ። ብዝግባእውን እቲ ፈጻሚ አካል ወርሓዊ አኼባታት እናካየደ ብዙሕ ውሳኔታት አተሓላፊ፣ ምስ ሙሉእ ቦርድ ድማ አብ ሠለስተ ወርሒ ሐደ ሻዕ እናተአከበ ብምይይጥን ብምርድዳእን ዘድሊ ኹሉ ስራሕቲ ንክካየድ ናይ ቦርድ ድምጺ ድጋፍ እናተቐበለ ይሰርሕ ከም ዘሎ ንምግላጽ እፈቱ።

ሎሚ እቲ አውራን ዓብይን ስራሕ ኢልና እንጥምቶ ዘሎና ድማ ጨናፍር ማሕበር አብ በዐትኡ ንኪምስረታ ዘድሊ ሓበሬታ ምሃብን ምትብባዕን እዩ። ከምዝፍለጥ፣ ኩሉ ሓይሊ ካብ ብዝሒ እዩ ዚርከብ እሞ ብዝተኻእለ መጠን ጨናፍር ማሕበር ክምስረታ፣ ማሕበርተኛታት ክበራኹቱን፣ ክተሓባቡን፣ ክጥንክሩን ምግባር ካብተን ቀዳሞትን አውራ አድሊይትን ስራሓት ብምጅነን ናብአን ኢና አውራ እነትኩረለን ዘሎና።

ንግሥተ ሳባ - አብ ስያትል ዝተኻየደ ዓመታዊ አኼባን ብዓል ንግሥተ ሳባን ወፊያ ሓዊስካ ክንደይ ዝኸውን እቶት ተረኺቡ?

መልሲ - አብ ስያትል እተገበረ ዓመታዊ አኼባ ብዙሕ ደስ ዘብል እዩ ዝነበረ፣ እቲ ዝተረኸበ እቶትውን ዘዕግብ እዩ ነይሩ። ካብ አኼባ ዝተረኸበ ጥራይ ናብ \$55000 ዶላር እቶት አሎ፣ ብወፊያ ድማ ናብ \$32000 ዶላር አቢሉ ንኪህቡ ቃል ዝአተው ማሕበርተኛታት አለዉ። እቲ ብቃል ዝተወፊየ ገንዘብ ግን ገና አይተአከበን እሞ በብጨንፈሩ ንክእከብ እናተላበውና ኢና ዘሎና። ስለዚ ብዘሎ እንተድኣ ተአኪቡ ብድምር ናብ \$87000 ዶላር ዝአክል እቶት ተረኺቡ አሎ ማለት እዩ።

ንግሥተ ሳባ - ብቃል ዝተወፊየኽ መአዝ ይእከብ ይኸውን ኢልኩም ትአምኑ? እዚ ወፊያ እዙይ ንምእካብ ክግበር ዘለዎ ተግባር ወይ ቴክኒክ እንታይ እዩ?

መልሲ - እቲ ብቃል እተወፊየ ገንዘብ አብ ስያትል ነቲ ዓመታዊ ብዓል ኢሉ ከካብ ቦታኡ ዝመጸ ሰብ ዝወፊዮ ብምጅኑ ንምእካቡ ነቲ ሰብ በብዘለዎ ጨናፍር ኪጥርነፍን ዚከአሎ ገንዘብ ብክልተ ወይ ሠለስተ ሻዕ ወይ ብኻልእ ውሱን ጊዜ ኬዋጽእን ምግባር የድሊ። ንአብነት ሓደ ሰብ አብ ስያትል ዝወፊዮ \$1000 እዩ እንተበልና፣ ከምቲ ዓቕሙ ዝኸእሎ ብክልተ፣ ብሠለስተ ወይ በርባዕተ ሻዕ ክፈሉ ወፊይኡ ንምውዳእ ይግብኦ ማለት እዩ። እቲ ዓቕሙ ዚኸእል ብሓደሻዕ \$1000፣ እቲ ብክልተ ሻዕ ዚኸእል ድማ በብ \$500 ክፈሉ፣ እቲ ብአርባዕተ ሻዕ ዚኸፍል ድማ በብ \$250 ክፈሉ ይውድእ ማለት እዩ። እዚ ድማ አብ ውሽጢ ሐደ ዓመት በብቲ ጨንፈሩ እዩ ክእከብ ዚግባእ። እቶም ብጨንፈር ዘይተወደቡ ማሕበርተኛታት ድማ ብቐጥታ ናብ ዓለም ለኻዊ ባንክ ቐጽሪ ወፊይኦም ኪኸፍሉ ይኸእሉ እዮም።

ንግሥተ ሳባ - 'ዓለም-ለኻዊ' እንትንብልኩ እንታይ ማለት እዩ? ወሰኑኽ አበይ እዩ?

ክሳብ ሎሚ ዝነበረ አሰራርሓ እንተድኣ ርኢና ሓደ ጨንፈር በይኑ ኮይኑ ይሰርሕ ድኣ ነበረ እምበር ምስ ካልኦት ጨናፍር ተሓባቢሩ ዝሰርሓሉ ጊዜ አይነበረን። እቲ ሎሚ ጀሚርናዮ ዘለና ግን ሕብረት ዘለዎ አሰራርሓ እዩ። ንአብነት እቲ ዓሚ አብ ስያትል

ዝጸዎናዮ መጸዎዕታ ተቐቢሎም ከካብ ጨናፍር ዝመጹ ብዙሓት እዮም፣ ብዝርዝር፤ ካብ ሎስ አንጀለስ፣ ሳን ሆዜን በይ ኤርያን፣ ሁስተንን ዳላስን፣ ዋሺንግተን ዲሲ፣ ላስ ቬጋስ፣ ቺካጎ፣ ዴንቨር፣ አትላንታ፣ ኒው ዮርክ፣ ኤድሞንተን-ካናዳ፣ ቦስተን...ወዘተ፣ ዝተአኻኸበ ሰብ እዩ ዝነበረ። እዚ ድማ እዩ 'ዓለም-ለኻዊ' ማሕበር ዘስምዮ። እተን ክተሓባበራና ዚልዓላ ዘለዎ ማሕበራት ኤውሮጳ ድማ ድሮ አብ ፍራንክፉርትን ሎንዶንን ስራሕን ኪጅምራ ይዳለዎ ከምዘለዎ ተረዲእና አሎና። ንሓዋሩ ድማ ነበር ተምሃሮ ንግሥተ ሳባ አብ ዘለውዎ ቦታታት ኩሉ ጨንፈር ንምምስራት ተስፋ አሎና።

ንግሥተ ሳባ - ናይ ለብዘበን ዓመታዊ አኼባኻ (2011) መዓዝን፣ አበይንከ እዩ ኸካዩድ?

መልሲ - ናይ ለብዘበን ዓመታዊ አኼባ አብ ዋሺንግተን ዲሲ ክንገብር ብድምጺ ቦርድ ተወሲኑ አሎ፣ እዚ ድማ (ንSeptember 10ን 11ን) ማለት ድማ ጳጉሜን 5ን 6ን ተአኪብና ንሓድሽ ዓመት ብዝደመቐ ደርፍን ስዕስዒትን ክንቅበሎ ንዳሎ አሎና።

ንግሥተ ሳባ - ሓጺርን ነዊሕን መደብ ዓለም ለኻዊ ማሕበርክ እንታይ ይመስል?

መልሲ - እቲ ሓጺር መደብ ከምቲ አቐድም አቢሊ ዝገለጽኩዎ አብ አሜሪካን ካናዳን ዘለዎ ጨናፍር ማሕበራት ምስፍሕፋሕን ምጥንኻርን እዩ። ካብኡ ቐጺሉ ድማ ናብ ኤውሮጳ፣ አብ ዓዲ እንግሊዝን ዓዲ ጀርመንን፣ አብ ካሊፊ ዓድታት ንዘለዎ ጨናፍር ዚምስረታሉ መንገዲ ምርካብ እዩ። ካብኡ አብ ብዘሎ ካልኣት ሃገራትውን፣ ማለት አብ አፍሪቃ ኮነ አብ አውስትራልያ ንዘለው ንምትእኻኻብ እዩ ሓጺር መደብና።

ቀጺልና በቲ ዚርከብ እቶት ንንግሥተ ሳባን አብ ከባቢአ ንዘለዎን ቤት ትምህርትታት ንምርዳእን ንምብርትታዕን እዩ።

ናይ ነዊሕ መደብ ትምህትናን ሃረርታናን ድማ ከተማ ዓድዎ ቀዳማይን ካልኣይን ብርኪ ቤት ትምህርቲ ጥራይ ዘይኮነስ፣ ሙሉእ ናይ ፖሊ-ቴክኒክ ኮሌጅን ዩኒቨርሲቲን ሃሊፊዎስ ንብዘሎ ኢትዮጵያ ብትምህርቲ እተብርክቶ ጸጋ መሊኡ ንኸተርፋ፣ ከም እተን አብ ዓለም እተሰምያ ማዕኸን ፍልጠትን ፍልፍል ሊቃውንትን ንኸትከውን እዩ። እዚ ድማ ንግሥተ ሳባ ኩሎም ደቃ ብሕብረት እንተድኣ ጸኒዖም ነዚ ኹሉ ጥራይ ዘይኮነስ፣ ካብኡ ዝበለጸ ካሊእውን እንተኾነ ክፍጽዎ ዘይከአለሉ ምክንያት የለን።

ንግሥተ ሳባ - ከሳብ ሕዚ ክንደይ ጨናፍር ማሕበራት ዓለም ለኻ ተመስሪተን አለዎ?

መልሲ - ክሳብ ሎሚ አብ አሜሪካን ካናዳን እተመስረታ ጨናፍር፦

- 1- ስያትል ዋሽንግተን
- 2- ዋሺንግተን ዲሲ
- 3- ዳላስ ቴክሳስ
- 4- ሎስ ኤንጅልስ ካሊፎርንያ

- 5- ዴንቨር ኮሎራዶ
- 6- ኤድሞንተን - ካናዳ
- 7- ቦስተን ማሰቹስትስ
- 8- አትላንታ ጆርጂያ
- 9- በይ ኤርያ ካሊፎርንያ
- 10- ፖርትላንድ ኦሪገን
- 11- ቺካጎ ኢሎኖይ

እዘን ዝስዕባ ከተማታት ድማ ኣብ ቀረባ እዋን ክምስረታ ዝዳለዎ ዘለዎ እየን

- 12- ላስ ቬጋስ
- 13- ምኒያፖልስ ሚነሶታ
- 14- ቶሮንቶ ካናዳ
- 15- ኒው ዮርክ፣ ኒው ዮርክ

ንግሥተ ሳባ - ኣብ ኣውሮጳኽ ዝተመስረተ ጨንፈር ኣሎዶ?

መልሲ - እወ! ኣብ ኣውሮጳ እወን ጨንፈር ማሕበር ነበር ተምሃር ንግሥተ ሳባ ንኸጠናኸር ብትግሃት እናሰራሕና ኢና ዘለና፤ ናይ ዕብዮት ጨንፈርን ምስረታን ሓላፊ ኣብ ፍራንክፊርት፤ ጀርመን ዘለዉ ኣባላት ነበር ተምሃሮ ንግሥተ ሳባ ብኣካል ዘተ ብምክያድ ጨንፈር ንምምስራት ኣብ ምድላው ከምዘለው ሓቢሩና ኣሎ። ብተወሳኺ ኣብ ሎንደን ዓዲ እንግሊዝ እወን ናይ ጨንፈር ምምስራት ስጉምቲ ተጠናኺሩ ይቕጽል ከምዘሎ ንፈልጥ ኢና፤ ስለዚ ኣብ መላእ ዓለም ዘለዉ ኣባላትና ዝተማህሩሉ ትምህርቲ ቤት ንምሕጋዝን ምጥንኻርን ክጸወትዎ ዝኸእሉ ሚና ንኣድኽ ወለዶ ተምሃሮና ናብ ጽቡቕ ተክኖሎጂን ዕብዮትን ኪሰጋገሩ ክንተሓጋገዝ ይግበአና።

ንግሥተ ሳባ - ኢንጅነር እያሱ ጐርፉ፤ ወርቃዊ ግዜኹም ሰዊእኹም እትውፍይዎ ዘለኹም ወፊያን ንዝሃብኩምና ቃለ ምልልስን ካብ ልቢ ነመስግን። ኣብ ቀጻላይ እዋን ካልእ ሕቶታት ሓዝና ክሳብ ንምለስ ልባዊ ምስግናና ነቕርብ። ሰናይ ናይ ስራሕን ናብራን ቅንያት ንምነፃልኩም!!

እዙ ዕድል ቃል ምልልስ ስለ ዝሃበትኒ ንሚድያ መርበብ ንግሥተ ሳባ አመስግን!